

Teresa Dobrzyńska

"Problemy strukturalizacji tekstu", Julia Kristeva, "Pamiętnik Literacki" R. 63 (1972) : [recenzja]

Biuletyn Polonistyczny 16/48, 147

1973

Artykuł został zdigitalizowany i opracowany do udostępnienia w internecie przez Muzeum Historii Polski w ramach prac podejmowanych na rzecz zapewnienia otwartego, powszechnego i trwałego dostępu do polskiego dorobku naukowego i kulturalnego. Artykuł jest umieszczony w kolekcji cyfrowej bazhum.muzhp.pl, gromadzącej zawartość polskich czasopism humanistycznych i społecznych.

Tekst jest udostępniony do wykorzystania w ramach dozwolonego użytku.

(I) JAUSS Hans Robert: Historia literatury jako wyzwanie rzucone nauce o literaturze. (Fragmenty). Przełożył R. Handke. "Pamiętnik Literacki" R.63:1972 z.4 s. 271-307.

Artykuł przynosi propozycję odnowienia historii literatury poprzez połączenie w jej przedmiocie estetyki wytwarzania i przedstawiania z estetyką recepcji i oddziaływania. Dynamiczne pojmowanie recepcji jako procesu o aktywnym, a nie tylko bierno-odbiorczym, stosunku do rozwoju zdarzeń literackich jest tu podstawą idei takiej historii literatury, która historyczność literatury będzie ujmowała nie tylko diachronicznie, ale również synchronicznie, w systemie odniesień do literatury rozwijającej się równocześnie oraz w porządku takich systemów stanowiących serię przekrojów na osi diachronii. Zasadnicze zadanie tak pojętej historii literatury winno polegać nie na przedstawianiu procesu historii ogólnej, lecz na odkrywaniu w przebiegu rozwoju literatury swej funkcji społecznotwórczej, procesu współtworzącego w specyficzny sposób historię ogólną.

BP/48/3

H.F.

(I) KRISTEVA Julia: Problemy strukturyzacji tekstu. Przeł. W. Krzemień. "Pamiętnik Literacki" R.63:1972 z.4 s.233-250.

Artykuł formułuje propozycję zastosowania procedur transformacyjnych gramatyki generatywnej do opisu struktury powieściowej, rozumianej nie jako gotowy wytwór, lecz jako proces wytwarzania sensu - strukturyzowanie. Powieść traktowana jest przy tym jako rezultat transformacji wielu kodów literackich ("wcześniejszych i synchronicznych wypowiedzi") i pozaliterackich (kulturowych, społecznych itp.). Korzystając z aparatury semiotycznej autorka formułuje szereg uwag historycznych dotyczących zmian typów kulturowych. Przykłady do analizy zaczerpnięto z powieści A. de la Sale'a "Jehan de Saintré".

BP/48/4

T.D.